

کرمانشاه، قطب کشاورزی ایران

چندی پیش وزیر جهاد کشاورزی با توجه به توانمندی‌های موجود در کشاورزی استان کرمانشاه و اقدامات موثر جهاد کشاورزی این استان، کرمانشاه را قطب کشاورزی ایران نامید. به همین منظور و جهت آشنایی اجمالی با ایده‌ها، دغدغه‌ها و انتظارات رییس سازمان و تلاشگران جهاد کشاورزی استان کرمانشاه، سوالاتی برای رمضان رویین تن، رییس سازمان جهاد کشاورزی ارسال گردید که وی با ذوق و سلیقه جالبی پاسخ‌هایی را فرستاد که به واقع بیشتر از یک مقاله‌ی تحلیلی و کاربردی در زمینه مسایل بخش است. مطلب ذیل دغدغه‌های کشاورزی است که به قلم ایشان به تحریر درآمده است. گزارش توانمندی‌ها و عملکرد بخش کشاورزی استان کرمانشاه در شماره‌های آتی به چاپ می‌رسد.

عنوان وثیقه مورد قبول نیست. یک نفر حقوق‌بگیر با ۲۰۰ هزار تومان می‌تواند به راحتی هر نوع ماشین سواری بخرد، ولی یک کشاورز ۵۰ ساله با ۲۰ هکتار زمین واجد شرایط تسهیلات بانکی جهت خرید یک دستگاه تراکتور نمی‌باشد. کشاورزانی که ضعیف و در مضیقه مالی می‌باشند اصلا نمی‌توانند از تسهیلات بهره‌مند شوند.

۵- سرمایه‌گذاری اندک و ناچیز در بخش کشاورزی

مجموعه اعتبارات و سرمایه‌گذاری‌های انجام شده برای عملیات زیربنایی و ارتقای توانمندی مولدین بسیار کم و در خور شان کشاورزی و پتانسیل آن نمی‌باشد. به ویژه اینکه مزیت‌هایی که بخش کشاورزی دارد هر واحد سرمایه‌گذاری ارزش افزوده بسیار بیشتر و سریعتر از سایر بخش‌ها (با توجه به شرایط کشور ما) دارد.

توجه به میزان تخصیص اعتبارات با رعایت افزایش قیمت‌های سال به سال و مقدار تخصیص اعتبارات مصوب، تقریباً رشدی را نشان نمی‌دهد.

با سرمایه‌گذاری معادل قیمت ۲۰ هکتار از ساختمان‌های تهران می‌توان ۱ میلیون هکتاری اراضی کشاورزی استان کرمانشاه را احیا و آباد و تولیدات کشاورزی را از ۴ میلیون تن به ۱۲ میلیون تن با ارزش ۵۰۰۰ میلیارد تومان و اشتغال ۳ برابر موجود و برای همیشه رفع محرومیت و ایجاد رفاه و آبادانی نمود.

۶- رفاه و تامین امنیت اجتماعی کشاورزان

علی‌رغم تصویب مجلس شورای اسلامی مبنی بر بیمه و تامین اجتماعی آحاد مردم، پس از ۲۸ سال هنوز کشاورزان و روستاییان بیمه نیستند. هزینه زندگی یک کشاورز امروز از یک شهری به مراتب بیشتر است. در بسیاری از روستاها یک معلم همزمان در یک ساعت چند کلاس را اداره می‌کند. عشایر بهای گزافی را برای زندگی کردن می‌پردازند. از سواد، بهداشت، آسایش، تغذیه، تفریح، امنیت و بسیاری چیزهای دیگر به بهای عشایر بودن و این جوری زندگی کردن می‌گذرند و این همه را به صورت تولید پروتئین حیوانی در اختیار شهروندان می‌گذارند. اگر یک نفر در شهر دلش درد بگیرد یا قلبش ناراحت شود، با تلفن به اورژانس و حضور فوری و مجانی پزشک و پزشکیار بر بالین و اقدام به کمک‌های اولیه رایگان به بیمارستان می‌رسد (خدا را هزار بار شکر) ولی یک روستایی با بروز این حوادث یا باید تکان نخورد و در خانه بماند تا چه پیش آید و یا باید

دغدغه‌های بخش در مسیر توسعه کشاورزی زیاد و متنوع می‌باشد. اما مهمترین آنها که مانع اصلی توسعه کشاورزی و به عبارتی درد کهنه و مزمن ضد تولید و توسعه کشاورزی است همانا: «قوانین، ضوابط، دستورالعمل‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و عدم پایبندی به اجرای برنامه‌های مدون و...» از گذشته‌های دور و تاکنون است که گلوگاه رونق و توسعه کشاورزی بوده و هست که نتیجه این سیاست‌گذاری‌ها به شرح زیر است.

۱- سواد و آگاهی‌های مولدین

بیش از ۵۰ درصد بیسواد مطلق هستند (علتش چیست، مگر نه اینکه طلب علم و باسواد شدن بر هر زن و مرد مسلمانی واجب است).

۲- یارانه‌ها

یک شهروند ایرانی و کرمانشاهی بیش از هفده برابر یک روستایی از مجموعه یارانه‌هایی که دولت برای مردم و ملت تخصیص می‌دهد، بهره‌مند می‌شود (انرژی، آموزش، بهداشت، امنیت، الکترونیک، غذا، تفریحات، خدمات، مسکن و...).

۳- مسایل ارضی و مالکیت‌ها

مسایل ارضی و نوع مالکیت‌ها در کشور و استان بسیار پیچیده و متنوع و غیر شفاف می‌باشد که حاصل انواع اصلاحات و تقسیمات ارضی و وراثتی است و صدور دستورالعمل‌های جدید و متناقض نیز مزید بر علت شده است. کوچک بودن قطعات ارضی (سرانه هر بهره‌بردار ۷/۸ هکتار و تعداد قطعات هر بهره‌بردار ۱۰ هکتار و متوسط هر قطعه ۰/۹ هکتار) به اضافه عدم بهره‌وری و فرسایش آب و خاک حداقل زیان‌هایی است که از مسایل ارضی و مالکیت‌ها نصیب استان شده است.

۴- سیاست‌های ضد تولیدی بانک‌ها

قیمت زمین‌های کشاورزی استان کرمانشاه به نرخ کشاورزی امروزه بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان ارزش دارد. اما برای بانک‌ها جهت دریافت تسهیلات کشاورزان به اندازه یکصد میلیارد تومان به عنوان وثیقه نمی‌آرزد. یک ساختمان ۱۰۰ متری آپارتمانی در شهرها بیش از ۵۰۰۰۰۰ مترمربع زمین کشاورزی برای بانک اعتبار دارد. مدت بازپرداخت وام مسکن بیش از ۲۰ سال است. اما مدت بازپرداخت یک گاوداری حداکثر ۷ سال می‌باشد در حالی که عمر مفید این گاوداری بیش از ۲۰ سال است. خانه‌های کشاورزان به هر مساحتی که باشد به

حداقل ۵۰ هزار تومان کرایه به یک ماشین بدهد تا وی را به شهر و بیمارستان و درمانگاهی برساند.

۷- عدم درک مفاهیم و اولویتهای

بسیاری تصور می‌کنند چون انسان به ترتیب مراحل کشاورزی و صنعت و ارتباطات (اطلاعات) را پشت سر گذاشته است، بنابراین کشاورزی و کشاورزان و کسانی که کار کشاورزی می‌کنند مربوط به دوران اولیه و شهروندان درجه چندم هستند و با همین دیدگاه برنامه‌ریزی اولویت‌بندی و تامین امکانات می‌نمایند که نمونه‌های پیش گفتار مصداق بارز این تصور و ذهنیت است. غافل از اینکه هنوز هم کشاورزی در اولویت کامل است و بقای انسان و انسانیت به این موضوع بستگی دارد. نتیجه‌ی این ذهنیت و تصورات غیر منطقی را می‌توان در چهره روستاها و روستاییان، مزارع کشاورزی، کارمندان بخش کشاورزی (حقوق و مزایا و سطح زندگی) ملاحظه نمود. به ظاهر کشاورزی اساس اقتصاد کشور است و جوان‌ترین جمعیت دنیا را داریم ولی پیرترین کشاورزان دنیا را هم ما داریم، چرا؟ چون در دیدگاه‌ها و سیاست‌گذاری‌ها و... مشکل داریم.

و سرانجام ترک روستاها (مساله مهاجرت) و سرمایه‌گذاری نکردن بخش خصوصی و غیره از این برنامه‌ریزی‌هاست. به درستی اگر برق یا آب و گاز یک شهری ۲ ساعت قطع شود و در مقایسه برق یک روستایی چند روز نباشد چه اتفاقی می‌افتد؟

۸- غالب بودن دیمزارهای استان

به غیر از مسایل اجتماعی فوق‌الذکر، یکی از دغدغه‌های اصلی توسعه کشاورزی استان، دیمی بودن کشاورزی و دامپروری استان (وابسته به مراتع و پس چر مزارع) است. ۸۰ درصد زراعت و ۷۵ درصد دامپروری استان تحت تاثیر باران و شرایط دیمی است. کشاورزی دیمی نتیجه‌اش تفکر و توانمندی دیمی است و چون تنوع نداشته و بهره‌وری جایگاهی ندارد، رفاه و درآمد و ارزش افزوده و زنجیره تولید در این شرایط کمترین در اقل ممکنه است. این در حالی است که پتانسیل استان قابل تبدیل به ۸۰ درصد آبی شدن مزارع را دارد. و از جمله تنگناهایی است که با عدم سرمایه‌گذاری در تامین آب در گذشته فرصت‌های بسیار گرانبهایی از دست داده است.